

CÍRKEV A NÁBOŽENSTVÍ V PŘEDMODERNÍ DOBĚ

PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.
Výběrový seminář ZS/LS

Kódy pro elektronický zápis:

podle různých forem studia (jednooborové/dvouoborové, bakalářské/magisterské)

AHS 606003 (Z, Z) – navazující magisterské studium (od 2016/2017) – 1. ročník, diplomový i specializační

AHS 606004 (Z, Klp) – navazující magisterské studium (od 2016/2017) – 2. ročník, diplomový i specializační

AHS 111078 (Z, Zk) – bakalářské studium (od roku zápisu 2011) – 1. a 2. ročník, lze zapsat opakovaně, jednoobor i dvouobor

Cíl předmětu:

Seminář by měl studenty – s ohledem na jejich zájem a ročník studia – vést k samostatné práci s vydanými i nevydanými prameny i historiografií, které se váží k různým otázkám církevního a náboženského života v českých zemích v době konfesní diverzity i snah o konfesní homogenitu, a to se zohledněním (středoevropských souvislostí. V rámci semináře by se měli jeho frekventanti především navzájem seznamovat s výsledky vlastního bádání, diskutovat nad nimi a učit se své výsledky prezentovat. Seminář by měl zejména poskytovat zázemí pro přípravu seminárních, bakalářských a diplomních prací.

Anotace:

Seminář je určen v první řadě pro studenty zaměřující se na raný novověk, případně středověk či moderní a soudobé dějiny, se zájmem o dějiny českých zemí v širším kontextu, přičemž není vyloučena ani účast studentů specializace dějin obecných či hospodářských a sociálních, případně jiných oborů (religionistika – etnologie – filozofie – pomocné vědy historické ap.). Seminář se věnuje průřezovým tématům církevního a náboženského vývoje, která lze často sledovat kontinuálně ve středověku, raném novověku a době moderní, i na jejich historiografické uchopení. Práce v semináři by se měla rovnoměrně dělit mezi společnou práci s odbornou literaturou a prameny a prezentaci dílčích badatelských výsledků formou referátů, písemných prací, recenzí atd.

Požadavky na atestace:

Podle typů studia

- zápočet (podmínkou udělení je aktivní účast v semináři, prezentace s představením pramenů a literatury a písemné zpracování dílčí části vybraného tématu, komentované bibliografie, recenze po dohodě s vyučujícím apod.)
- klasifikovaná písemná práce (na úrovni zkoušky): podmínkou udělení je aktivní účast v semináři, prezentace s představením pramenů a literatury, rozpracovaná kapitola DP či BP, seminární práce po dohodě s vyučujícím

Sylabus:

Seminář je věnován problematice církevního a náboženského života v českých zemích i v evropském kontextu, s časovým těžištěm v pozdním středověku a raném novověku, s možnými chronologickými přesahy oběma směry. Práce se podle zájmu studentů zaměří na rozmanitá témata z církevních a náboženských dějin, ať už na rovině duchovní a kulturní či na otázky společenské a hospodářské. Kromě kapitol průřezového charakteru (řeholní řády a jednotlivé komunity, sociální a politická role diecézního kléru, konfesionalizace, církevní správa, církevní historiografie) bude věnována pozornost např. i regionálním či mikrohistorickým tématům z církevních dějin (dějiny jednoho kláštera/ konventu/ farnosti, prosopografické zpracování klerika či řeholníka/řeholnice apod.). Důraz se klade na modernější historiografické přístupy k tématu, které zprostředkovává nejen česká, ale i anglosaská, německá, francouzská či polská literatura (sociální a kulturní dějiny, genderová historie, prosopografie, konfesionalizační paradigma, christianizace atd.). Studenti budou vedeni k připravování prací zejména na základě pramenů bohemikální provenience, a to psaných česky, německy i latinsky, vydaných i nevydaných.

Konkrétní témata dle zájmů studentů: historické (případně teologické, filozofické, sociologické...) uchopení církevního a náboženského vývoje – dějiny církevní správy – vztahy církve a státu v dějinách – pestrost řeholního života v českých zemích – genderové uchopení řeholního života – reformy a reformace v Evropě a v českém prostředí – katolická reforma a rekatolizace – mikrohistorie řeholních komunit – církevní rituály – historiografie řeholního prostředí – každodennost kleriků, řeholníků a řeholnic – biografie biskupů a arcibiskupů

Návrhy témat bakalářských, diplomových a seminárních prací

biografie biskupů a arcibiskupů – církevní každodennost – monografické zpracování dějin jedné řeholní instituce v českých zemích či střední Evropě – syntetičtější (možno i kompilační) pohled na dějiny jednoho řádu se zřetelem k českému kontextu – narativní prameny v církevních souvislostech – klášterní knihovny – pohledy na řeholní život v českém prostředí – významné řeholní osobnosti – církevní historiografie – katolíci versus protestanti – církevní spiritualita – církev a „svět“ – postavení ženy v církvi – sociální dějiny řeholních řádů

Edice a archivní fondy

řádové fondy benediktinů, dominikánů, františkánů, kapucínů, křižovníků s červenou hvězdou apod. ve správě Národního archivu ČR

Archiv zrušených klášterů, Národní archiv ČR (provenience zemských úradů)

Moravský zemský archiv – Cerroniho sbírka

Oblastní a okresní archivy dle konkrétního tématu

Archivní fondy budou doplněny dle zájmu studentů

zde uvádím jen nejzávažnější, případně aktuální edice ve výběru:

Bohuslav BALBÍN, *Rozmanitosti z historie Království českého*, přel. Jirí A. ČEPELÁK, Praha 2017

Kateřina BOBKOVÁ-VALENTOVÁ (ed.), *Consuetudines Assistentiae Germaniae I*, Praha 2011

Kateřina BOBKOVÁ-VALENTOVÁ – Alena BOČKOVÁ – Magdaléna JACKOVÁ – Martin BAŽIL – Eva PAUEROVÁ – Jan ZDICHYNEC – Zdeněk ŽALUD (edd.), *Sv. Jan Nepomucký na jezuitských školních scénách* (Theatrum Neolatinum. Latinské divadlo v českých zemích, svazek I), Praha 2015

Klement BOROVÝ (ed.), *Jednání a dopisy konsistoře katolické i utrakvistické*, I–II, Praha 1869

Jan CASSIANUS, *Zvyky cenobitů a léky na osm základních neřestí* (Pietas benedictina, sešit 14–15), přeložili Ondřej

Koupil, Jan Zdichynec, Zdeněk Žalud, Praha 2007–2007

Alžběta FRANCEOVÁ – Vojtěch ENGELHART – Ondřej KOUPIL – Aleš VANDROVEC (edd.), *Regula Benedicti. Řehole Benediktova*, Praha 1998

Františkánské prameny I: Spisy sv. Františka a sv. Kláry, ed. Bonaventura Jirí ŠTIVAR, Praha, provincie kapucínů v ČR, 2014

Ignác Antonín HRDINA, OPraem. (ed.), *Dokumenty tridentského koncilu. Latinský text a překlad do češtiny*, Praha 2015

Josef HRDLÍČKA – Jirí JUST – Petr ZEMEK (edd.), *Evangelické církevní řády pro šlechtická panství v Čechách a na Moravě 1520–1620* (Prameny k českým dějinám 16.–18. století B/VIII), České Budějovice 2017

sv. Terezie OD JEŽÍŠE, *Knihy o zakládání*, Vimperk 1991

- Sv. Terezie OD JEŽIŠE, *Hrad v nitru*, Kostelní Vydří 2003
- Sv. Terezie OD JEŽIŠE, *Cesta k dokonalosti*, Kostelní Vydří 2002
- Jiří JUST – Markéta KLOSOVÁ – Martin STEINER (edd.), *Archiv Matouše Konečného I/1: Kněžská korespondence Jednoty bratrské z českých diecézí z let 1610–1618 aneb „Hned jsem k Vám dnes naschvál posílá svého vypravil“*, Praha 2011
- Zdeněk KALISTA, *Cesty ve znamení kříže, dopisy a zprávy českých misionářů 17. a 18. věku ze zámořských krajů*, Praha 1947
- Katrin KELLER – Alessandro CATALANO (edd.), *Die Diarien und Tagzettel des Kardinals Ernst Adalbert von Harrach I–VII*, Wien 2010
- Ignác z LOYOLY, *Duchovní cvičení*, přel. Robert Kunert, Velehrad 2005
- Valerián MAGNI, *O světle mysli a jeho obraze. De luce mentium et ejus imagine*, edd. Markéta Kłosová – Tomáš Nejeschleba – Josef Bartoň, Praha 2016
- Jana MAROSZOVÁ (ed.), *Vera Mundi Lumina. Výbor dominikánských barokních kázání*, Praha 2016
- Nejstarší zpovědní seznamy 1570–1666, I* (Prameny pro hospodářské a sociální dějiny I), ed. Eliška ČÁŇOVÁ, Praha 1973
- Pavel PRIHATNÝ (ed.), *Konštitúcie sv. Enfémie (Rím, 1536)*, Studia Capuccinorum Boziniensia 2, 2014, s. 13–67
- Markéta RŮČKOVÁ (ed.), *Archiv Matouše Konečného II: Studium a korespondence kněžského dorostu Jednoty bratrské v letech 1610–1618 „Poslušensví synovské vzkazují Vám, můj nejmilejší pane otče“*, Praha 2014
- Pavel SKÁLA ZE ZHOŘE, *Historie česká, od defenestrace k Bílé hoře*, ed. Josef JANÁČEK, Praha 1984
- Miloš SLÁDEK (ed.), *Svět je podvodný verbíř aneb Výbor z českých jednotlivě vydaných svátečních a příležitostných kázání konce 17. a prvních dvou třetin 18. století*, Praha 2005
- Maxmilián VĚTROVSKÝ, *Historia S. Joannis Nepomuceni: Zpráva historická o životě sv. Jana Nepomuckého : aneb, Podoby barokního překladu*, ed. Alena BOČKOVÁ, Praha 2015
- Pavel ZAVADIL (ed.), *Čeští jezuité objevují Nový svět. Dopisy a zprávy o planbách, cestách a živobytí z Ameriky, Filipín a Mariánu (1657–1741)*, Praha 2015
- Jakub ZOUHAR – Petr POLEHLA (edd.), *The Itinerarium Romanum of Ignatius Swieteczy O. P. A Critical Edition and Translation of a Travel Diary of 1777* (Monumenta Ordinis Fratrum Praedicatorum Historica XXXIII), Roma 2021
- Životy jurských otců*, přeložili Ondřej Koupil, Jan Zdichynec, Zdeněk Žalud, Praha 2004 (Pietas Benedictina 8)

Základní literatura:

- Petr ADAM, *Němečtí rytíři. Malý úvod do historie Německého řádu*, Svitavy 1998
- Heidemarie BACHHOFFER – Kateřina BOBKOVÁ-VALENTOVÁ – Tomáš ČERNUŠÁK (edd.), *Ordenshistoriographie in Mitteleuropa. Gestaltung und Wandlung des institutionalen und persönlichen Gedächtnisses in der Frühen Neuzeit* (Monastica Historica 2), St. Pölten – Praha 2014
- Klára BENEŠOVSKÁ – Kateřina KUBÍNOVÁ, *Emauzy: benediktinský klášter na Slovanech v srdci Prahy. Soubor statí věnovaných znovuotevření chrámu Panny Marie a sv. Jeronýma benediktinského kláštera na Slovanech*, Praha 2007
- Tomáš BÍLEK, *Dějiny řádu Tovaryšstva Ježíšova a působení jeho vůbec a v zemích království Českébo zvláště*, Praha 1896
- Kateřina BOBKOVÁ-VALENTOVÁ, *Každodenní život učitele a žáka jezuitského gymnázia*, Praha 2006
- Tomáš BOROVSÝ, *Kláštery, panovníci a zakladatelé na středověké Moravě*, Brno 2005
- Klement BOROVÝ, *Antonín Brus z Mohelnice, arcibiskup pražský. Historicko-kritický životopis*, Praha 1873
- Klement BOROVÝ, *Dějiny diecése pražské: na památku 900letého jubilea*, Praha 1874
- Milan M. BUBEN, *Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích*, Praha, Libri 2002n. (I, o řádech rytířských a křižovnících, II/1 o řeh. kanovnících, II/2 o mnišských řádech, III/1–2, žebravé řády, III/3, řeholní klerikové, III/IV, jezuité)
- Milan M. BUBEN, *Encyklopedie českých a moravských světcích (pomocných) biskupů*, Praha 2014
- Alessandro CATALANO, *Zápas o svědomí. Kardinál Arnošt Vojtěch z Harrachu (1598–1667) a protireformace v Čechách*, Praha 2008
- Bohemia Jesuitica 1556–2006 I–II*, edd. Petronilla CEMUS – Richard CEMUS SJ, Praha 2010
- Církev a smrt. Institucionalizace smrti v raném novověku*, redd. Martin HOLÝ – Jiří MIKULEC (FHB Supplementum I), HÚ Praha 2007
- Cisterciáci ve středověkém českém státě. Sborník z kolokvia v Kutné Hoře*, Cîteaux 47, 1996
- Historia monastica I, Colloquia mediaevalia Pragensia 3*, vyd. D. FOLTÝN, K. CHARVÁTOVÁ, P. SOMMER, Praha 2005
- Cysterki w dziejach ziem polskich, dawnej Rzeczypospolitej i Europy Środkowej*, redd. Andrzej M. WYRWA – Antoni KIELBASA – Józef SWASTEK, Poznań 2004
- Veronika ČAPSKÁ, *Mezi texty a textiliemi. (Svéerts-)Šporkové, textové praxe a kulturní výměna na přelomu baroka a osvícenství*, Praha 2016
- Veronika ČAPSKÁ, *Pod ochranou Panny Marie Bolestné, Servité v českých zemích do josefínských reforem*, Nové Hrady 2005

- Veronika ČAPSKÁ, *Představy společnosti a strategie sebe prezentace. Řád servitů v habsburské monarchii (1613–1780)*, Praha 2011
- Veronika ČAPSKÁ – Ellinor FORSTER – Janine Christina MAEGRAITH – Christine SCHNEIDER, *Between Revival and Uncertainty, Monastic and Secular Female Communities in Central Europe in the Long Eighteenth Century / Zwischen Aufbruch und Ungewissheit. Klösterliche und weltliche Frauengemeinschaften in Zentraleropa im „langen“ 18. Jahrhundert*, Opava 2012
- DOMINIK K. ČERMÁK, *Premonstráti v Čechách a na Moravě*, Praha 1877
- Tomáš ČERNUŠÁK – Augustin PROKOP – Damián NĚMEC (edd.), *Historie dominikánů v českých zemích*, Praha 2001
- Tomáš ČERNUŠÁK – Karl KOLLERMANN – Irene RABL (edd.), *Kommunikation zwischen Kloster und Welt in Spätmittelalter und Früher Neuzeit* (Monastica Historia III), St. Pölten – Prag 2018
- Ivana ČORNEJOVÁ, *Tovaryšstvo Ježíšovo. Ježuité v Čechách*, Praha 1995
- Ivana ČORNEJOVÁ (ed.), *Úloha církevních řádů při pobělohorské rekatolizaci*, Praha 2003
- Jean DELUMEAU, *Dějiny ráje. Zabráda rozkoše*, Praha 2003
- Martin ELBEL, *Bohemia Franciscana. Františkánský řád v českých zemích 17. a 18. století*, Olomouc 2001
- Martin ELBEL, *Město a klášter* (Knihnice Dějin a současnosti 65), Praha 2017
- Silvia EVANGELISTI, *Nuns. A history of convent life*, Oxford – New York 2007
- Hana FERENCOVÁ – Veronika CHMELÁŘOVÁ a kol., *Proměny konfesijní kultury, Metody – témata – otázky*, Olomouc 2015
- Dušan FOLTÝN, *Encyklopedie moravských klášterů*, Praha 2005
- Karl Suso FRANK, *Dějiny křesťanského mnišství, Pietas benedictina 7*, Praha 2003
- Martin GAŽI (ed.), *Klášter Zlatá Koruna. Dějiny – památky – lidé*, České Budějovice 2007
- Jaroslava HAUSENBLASOVÁ – Jiří MIKULEC – Martina THOMSEN (edd.), *Religion und Politik im frühneuzeitlichen Böhmen: der Majestätsbrief Kaiser Rudolfs II. von 1609 – ein Meilenstein in der Geschichte Europas?*, Stuttgart 2014
- Jiří M. HAVLÍK, *Jan Fridrich z Valdštejna. Arcibiskup a mecenáš doby baroka*, Praha 2016
- Max HEIMBUCHER, *Die Orden und Kongregationen der katholischen Kirche I–II*, 5. Auflage (Nachdruck der 3., größtenteils neubearbeiteten Auflage von 1933), Paderborn – München – Wien 1987
- Historia franciscana. Katalog výstavy k 400. výročí příchodu františkánů do kláštera P. Marie Sněžné v Praze (1604–2004)*, edd. Petr R. BENEŠ – J. KAŠPAR – Jitka KŘEČKOVÁ, Praha 2004
- Historia Franciscana II*, red. Petr R. BENEŠ – Petr HLAVÁČEK, Kostelní Vydří 2005
- Historia Franciscana IV: Františkánský kontext teologického a filosofického myšlení*, ed. Petr HLAVÁČEK, Praha 2012
- Ivan HLAVÁČEK – Jan HRDINA (edd.), *Facta probant homines. Sborník příspěvků k životnímu jubileu prof. dr. Zdeňky Hledíkové*, Praha 1998
- Petr HLAVÁČEK, *Die böhmischen Franziskaner im ausgehenden Mittelalter: Studien zur Kirchen- und Kulturgeschichte Ostmitteleuropas*, Stuttgart 2011
- Ivan HLAVÁČEK, *Knihy a knihovny v českém středověku (studie k jejich dějinám do husitství)*, Praha 2005
- Zdeňka HLEDÍKOVÁ, *Farní síť ve středověkých Čechách a možnosti jejího studia*, in: *Církevní topografie a farní síť pražské církevní provincie v pozdním středověku*, edd. Blanka Zilynská – Jan Hrdina, Praha 2007 (Colloquia mediaevalia Pragensia, 8), s. 23–32
- Zdeňka HLEDÍKOVÁ, *Svět české středověké církve*, Praha 2010
- Josef HOBZEK, *Kláštery v českých zemích z hlediska památkové hodnoty*, Praha 1987
- Kateřina HORNÍČKOVÁ – Michal ŠRONĚK (edd.), *Umění české reformace*, Praha 2010
- Jiří HRBEK – Petr POLEHLA – Jan ZDICHYNEC (edd.), *Od konfesijní konfrontace ke konfesijnímu míru: sborník z konference k 360. výročí uzavření vestfálského míru*, Ústí nad Orlicí 2008
- Petr Alcantara HOUSKA, *České františkánství*, Praha 1996
- Ferdinand HREJSA, *Dějiny křesťanství v Československu I–VI, 1947–1950*
- Mirjam HRUDNÍKOVÁ (ed.), *Řeholní život v českých zemích: řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice*, Kostelní Vydří 1997
- Kateřina CHARVÁTOVÁ, *Dějiny cisterckého řádu v Čechách 1142–1420 I–III*, Praha 2013–2018
- Oldřich CHLÁDEK, „Zábrdovický opat je omezenec a idiot.“ *Zeměpanská vizitace klášterů v zemích Koruny české roku 1571*, in: Oldřich Chládek – Veronika Kucrová Stachurová – Tomáš Petráček – Jan Síč (edd.), *Jdi svou cestou: Variety sociálních a kulturních dějin. Profesoru Jaroslavu Čechurovi*, Praha 2019, s. 274–301
- Ondřej JAKUBEC, *Kde jest, ó smrti, osten tvůj? Renesanční epitafy v kultuře umírání a vzpomínání raného novověku*, Praha 2015
- Libor JAN – František SKŘIVÁNEK, *Němečtí rytíři v českých zemích*, Praha 1997
- B. JANSEN, *Ježuité v přírodních vědách a ve filosofii 17. a 18. století*, Velehrad 2004
- Luděk JIRÁSKO, *Církevní řády a kongregace v zemích českých*, Praha 1991

- Friedhelm JÜRGENSMEIER – Regina Elisabeth SCHWERTFEGER, *Orden und Klöster im Zeitalter von Reformation und katholischer Reform, 1500–1700 I–III*, (Katholisches Leben und Kirchenreform im Zeitalter der Glaubensspaltung 65–67), Münster 2005–2007
- Jiří JUST, *9. 7. 1609 – Rudolfův Majestát: světla a stíny náboženské svobody*, Praha 2009
- Jiří JUST – Zdeněk R. NEŠPOR – Ondřej MATĚJKA et al., *Luteráni v českých zemích v proměnách staletí*, Praha 2009
- František KAVKA – Anna SKÝBOVÁ, *Husitský epilog na koncilu tridentském a původní koncept rekatolizace Čech*, Praha 1968
- Jaroslav KADLEC, *Přehled církevních českých dějin* 1, 2. vyd. Praha 1991
- Zdeněk KALISTA, *Ctihodná Marie Elekta Ježíšova. Po stopách španělské mystiky v českém baroku*, Kostelní Vydří 1992
- Christine KLEINJUNG, *Frauenklöster als Kommunikationszentren und soziale Räume. Das Beispiel Worms*, Korb 2008
- Konvent sester Alžbětinek v Brně 1749–1999*, Brno 1999
- Viktor KOTRBA, *Česká barokní gotika*, Praha 1976
- František KRÁSL, *Arnošt hrabě Harrach, kardinál sv. církve římské a kníže arcibiskup pražský. Historicko-kritické vypsání náboženských poměrů v Čechách od roku 1623–1677*, Praha 1886
- Alois KROESS, *Geschichte der böhmischen Provinz der Gesellschaft Jesu*, Wien 1938
- Jitka KŘEČKOVÁ – Hedvika KUCHAROVÁ, *Dějiny konventu alžbětinek v Praze. 300 let od jejich příchodu*, Praha 2020
- Marie Růt KRÍŽKOVÁ, *Knihy víry, naděje a lásky. 70 let působení salesiánů v Čechách a na Moravě*, Praha 1996
- Markéta KRÍŽOVÁ, *Ideální město v divočině: misijní projekty Tovaryšstva Ježíšova a obnovené Jednoty bratrské v koloniální Americe*, Praha 2007
- Petr KUBÍN – Hana PÁTKOVÁ – Tomáš PETRÁČEK (edd.), *Světki a jejich kult ve středověku*, Praha 2006
- Hedvika KUCHAROVÁ, *Premonstrátská kolej Norbertinum v Praze. Alternativy univerzitního vzdělání v 17. a 18. století*, Praha 2011
- Pavel B. KŮRKA, *Kostelníci, úředníci, měšťané: samospráva farnosti v utrakvismu*, Praha 2010
- Jiří KUTHAN, *Gloria sacri Ordinis cisterciensis*, Praha 2006
- Claire LESEGRETAIN, *Les grands ordres religieux, Hier et aujourd'hui*, Paris 1990
- Lexikon für Theologie und Kirche* (nejlépe 3. vydání, I–X + XI, 1993–2001, ed. Walter Kasper)
- Jacques LE GOFF, *Svatý František z Assisi*, Praha 2004
- Locus pietatis et vitae*, sborník příspěvků z konference konané 13.–15. září 2007 v Hejnicích, sestavily Ivana ČORNEJOVÁ – Hedvika KUCHAROVÁ – Kateřina VALENTOVÁ, Praha 2008
- Jaroslav LORMAN – Daniela TINKOVÁ (edd.), *Post tenebras spero lucem. Duchovní tvář českého a moravského osvětenství (Historie – Otázky – Problémy)*, Praha 2009
- Jaroslav MACEK, *Biskupství litoměřické: biskupové a osudy litoměřické diecéze 1655–2005*, Kostelní Vydří 2005
- Josef MACEK, *Víra a zbožnost jagellonského věku*, Praha 2001
- Marie MACKOVÁ, *Voršilky v Čechách do roku 1918*, Pardubice 2007
- Pacifik Miroslav MATĚJKA, *Prvopočátky kapucínského řádu*, Praha – Olomouc 2002
- Eduard MAUR, *Tomáš Müntzer*, Praha 1993
- Milénium břevnovského kláštera (993–1993)*, Sborník statí o jeho významu a postavení v českých dějinách, redd. Ivan HLAVÁČEK, Marie BLÁHOVÁ, Praha 1993
- John W. O'MALLEY, *Trent: What Happened at the Council*, Cambridge – London 2013
- Jiří MIKULEC a kol., *Církev a společnost raného novověku v Čechách a na Moravě*, Praha 2013
- Jiří MIKULEC, *Náboženský život a barokní zbožnost v českých zemích*, Praha 2013
- Petra NEVÍMOVÁ, *Novoměstská jezuitská kolej a kostel sv. Ignáce: Ikonografie a koncepty výtvarné výzdoby*, in: Pražský sborník historický 30, Praha 1998, s. 151–186
- Tomáš PARMA, *František kardinál Dietrichstein a jeho vztahy k římské kurii: prostředky a metody politické komunikace ve službách moravské církve*, Brno 2011 (Knihnice Matice moravské 36)
- Tomáš PARMA, *Rytíři, dámy a poutníci: dějiny a současnost Rytířského řádu Božího brobu jeruzalémského a jeho působení v českých zemích*, Olomouc 2020
- Radmila PAVLÍČKOVÁ, *Triumphus in mortem. Pobřežní kázání nad biskupy v raném novověku*. České Budějovice 2008
- Antonín PODLAHA, J. TUMPACH (ed.), *Český slovník bobovédný*, Praha 1912–1930, I–IV, A. –Hol.
- Antonín PODLAHA, *Dějiny arcidiecéze pražské od konce století XVII. do počátku století XIX.*, tom. I, Doba arcibiskupa Jana Josefa hraběte Breunera (1694–1710), Praha 1917
- Miloslav POJSL (ed.), *Cisterciáci na Moravě: sborník k 800. výročí příchodu cisterciáků na Moravu a počátek Velehradu*, Olomouc 2006
- Petr POLEHLA (ed.), *350 let královéhradecké diecéze*, Červený Kostelec 2015
- Marek PUČALÍK, *Křížovníci v době vrcholného baroka*, Praha 2017
- Pavel PUMPR, *Beneficia, záduší a patronát v barokních Čechách. Na příkladu panství Třeboň na přelomu 17. a 18. století*, Brno 2010

- Francis RAPP, *L'Eglise et la vie religieuse en Occident à la fin du Moyen Age*, Paris 1999
- Jana RATAJOVÁ – Lucie STORCHOVÁ (edd.), *Nádoby mdlé, hlavy nemající? Diskursy panenství a vdovství v české literatuře raného novověku*, Praha 2008
- Alena RICHTEROVÁ – Ivana ČORNEJOVÁ, *Jezuité a Klementinum*, Praha 2006
- Lyndal ROPER, *The Holy Household: Women and Morals in Reformation Augsburg*, Oxford 1989
- Lyndal ROPER, *Oedipus and the Devil: witchcraft, sexuality, and religion in early modern Europe*, London – New York 1994
- Lyndal ROPER, *Martin Luther, Renegade and Prophet*, Yale University Press, 2016
- Marie RYANTOVÁ, *Z Čech do Žitavy, Budyšina a Wittenbergu: cesta exulanta Jiřího Holíka za uplatněním protestantského kazatele*, in: *Navzdory hranic: migrační procesy na česko-německém pomezí. /říspěvky z odborné konference, Cheb 27.–29. května 2013 = Trotz der Grenze: Migrationsprozesse im tschechisch-deutschen Grenzgebiet: Fachtagungsvorträge, Eger 27.–29. Mai 2013, Plzeň: Státní oblastní archiv, 2013, s. 107–118*
- Marie RYANTOVÁ, *Nižší duchovenstvo ve městech pražské arcidiecéze na počátku 18. století*, in: *Měšťané, šlechta a duchovenstvo v rezidenčních městech raného novověku (16.–18. století). Sborník příspěvků z konference uspořádané v Prostějově ve dnech 25.–27. dubna 1995, Prostějov: Muzeum Prostějovska, 1997, s. 291–300*
- Anton SCHINDLING – Walter ZIEGLER, *Die Territorien des Reichs im Zeitalter der Reformation und Konfessionalisierung: Land und Konfession 1500–1650. 7, Bilanz, Forschungsperspektiven, Register*, Münster 1997
- Elisja SCHULTE VAN KESSEL, *Jungfrauen und Mütter zwischen Himmel und Erde*, in: Arlette Farge – Natalie Zemon Davis, *Geschichte der Frauen, 3: Frühe Neuzeit*, Frankfurt – New York 1994, s. 151–188
- Ph. SHELDRAKE, *Spiritualita a historie: úvod do studia dějin a interpretace křesťanského duchovního života*, Brno 2003
- Stanislav SOUSEDÍK, *Valerián Magni. Kapitola z kulturních dějin Čech 17. století*, Praha 1983
- Pavel SUCHÁNEK, *Triumf obnovujících se dne: Umění a duchovní aristokracie na Moravě v 18. století*, Brno 2013
- Josef SVÁTEK, *Organizace řeholních institucí v českých zemích a péče o jejich archivy*, in: *Sborník archivních prací 20, 1970, s. 505–624*
- Martin SVATOŠ, *Jezuitské litterae annuae a jejich podání náboženského života v Kutné Hoře v morovém roce 1680*, *Listy filologické* 2001, 124, s. 63–120
- Adéla ŠMILAUEROVÁ, *Bosí augustiniáni v Čechách jako objednatelé uměleckých děl v 17. a 18. století*, Praha 2018
- Václav VENTURA, *Spiritualita křesťanského mnišství 1. Od prapočátků po svatého Jana Zlatoústého, Benediktinské arcipopatství svatého Vojtěcha a Markéty*, Praha 2006
- Ve stopách sv. Benedikta. Sborník příspěvků z konference konané ve dnech 24.–25. května 2001 v Třebíči*, ed. Libor Jan, P. Obšusta, Brno 2002
- Rosario VILLARI (ed.), *Barokní člověk a jeho svět*, Vyšehrad 2004
- Pavel VLČEK – Petr SOMMER – Dušan FOLTÝN, *Encyklopedie českých klášterů*, Praha 1998
- Vojtěch VLČEK (ed.), *Ženské řehole za komunismu 1948–1989*, Olomouc 2005
- Petr VOIT, *Pražské Klementinum*, Praha 1990
- Berthold WALDSTEIN-WARTENBERG, *Řád jobanitů ve středověku*, Praha 2008
- Eduard WINTER, *Josefinismus a jeho dějiny: Příspěvek k duchovním dějinám Čech a Moravy 1740–1848*, Praha 1945
- Zikmund WINTER, *Život církevní v Čechách. Kulturně-historický obraz z XV. a XVI. století II*, Praha 1896
- 900 let cisterciáckého řádu. Sborník z konference konané 28.–29. 9. 1998 v Břevnovském klášteře v Praze*, ed. K. CHARVÁTOVÁ, Praha 2000
- Jan ZDICHYNEC, „*Cur Cistercio adeptum Ossecum?*“ *Předání oseckého kláštera pražskému arcibiskupství*, *Folia Historica Bohemica* 22, 2006, s. 29–65
- Jan ZDICHYNEC, *Monasteriologie a klášterní problematika v raném novověku*, in: Marie Šedivá Koldinská – Ivo Cerman a kol., *Základní problémy studia raného novověku (= České dějiny 6)*, Praha 2013, s. 230–267
- Jan ZDICHYNEC, *Pobled vybraných církevních reformátorů 15. a 16. století na mnišské sliby*, in: Oldřich Chládek – Veronika Kucrová Stachurová – Tomáš Petráček – Jan Síc (edd.), *Jdi svou cestou: Variety sociálních a kulturních dějin. Profesoru Jaroslavu Čechurovi*, Praha 2019, s. 133–155
- Jan ZDICHYNEC, *Quia sic fert consuetudo? Die Klausur in den Zisterzienserinnenklöstern der Frühen Neuzeit: Vorschriften, Wahrnehmung und Praxis*, in: Veronika Čapská, Ellinor Forster, Janine Christina Maegraith, Christine Schneider, *Between Revival and Uncertainty, Monastic and Secular Female Communities in Central Europe in the Long Eighteenth Century / Zwischen Aufbruch und Ungewissheit. Klösterliche und weltliche Frauengemeinschaften in Zentralerropa im „langen“ 18. Jahrhundert*, Opava 2012, s. 37–67
- Blanka ZILYNSKÁ, *Synoden als Kommunikationsforum*, in: Eva Doležalová – Robert Šimůnek (edd.), *Ecclesia als Kommunikationsraum in Mitteleuropa (13.–16. Jahrhundert) (Veröffentlichungen des Collegium Carolinum, Bd. 122)*, Oldenbourg Verlag, München 2011, s. 51–66
- Johannes ZESCHICK, *Benediktini a benediktinky v Čechách a na Moravě*, Praha 2007 (*Pietas benedictina* 12)

Jakub ZOUHAR, *Česká dominikánská provincie v raném novověku (1435–1790)*, Praha 2010
Rudolf ZUBER, *Osudy moravské církve v 18. století (1695–1777)*, Praha – Olomouc 1987–2003
Michaela ŽÁKOVÁ, *Tereziánský ústav šlechtíčen na Pražském hradě*, Praha 2021

Poučení nabízí také: Ottův slovník naučný

Časopis: Strahovská knihovna; v ČR dostupná také např. Cistercienser Chronik

Pietas benedictina – řada benediktinského arciepiškopství na Břevnově

Publikace nakladatelství *Pavlinky*, Karmelitánského nakladatelství v Kostelním Vydří atd.

Instituce: Knihovna královské kanonie premonstrátů na Strahově, knihovna Provincie řádu kapucínů, knihovna Katolické teologické fakulty UK

databáze: <https://www.lib.cas.cz/dh/db/bio-bibliograficka-databaze-reholniku-v-ceskych-zemich-v-ranem-novoveku/>

webové stránky (např. benediktini, cisterciáci, kapucíni)

Literatura bude průběžně doplňována v seminářích v souladu s vybranými tématy.